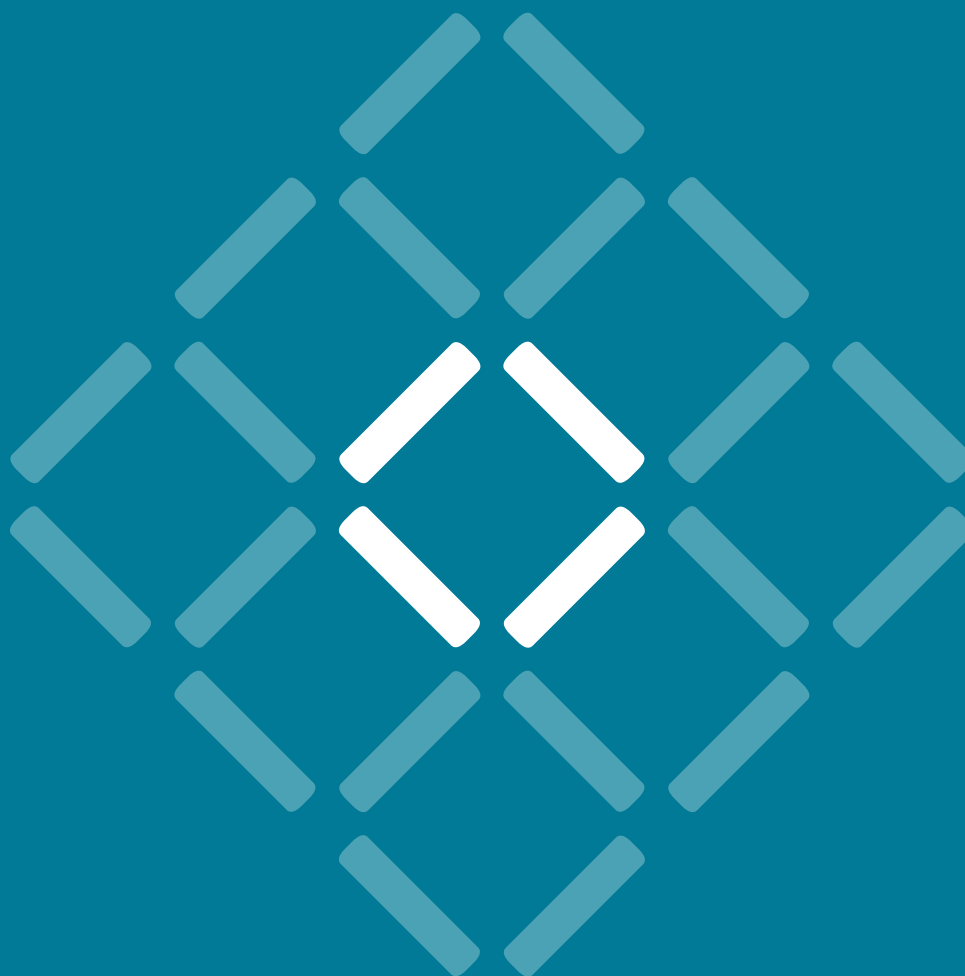

SCHOOLGIDS 2025 - 2026

Voortgezet Speciaal Onderwijs

**SAMEN
DOELEN
BEREIKEN**

DE BODDE IS EEN BIEZONDERWIJS SCHOOL

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	2
2	Onze school	3
3	Waar wij voor staan	4
4	Organisatie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5	Hoe wij het doen	14
6	Zorg en begeleiding	20
7	Ouders en school	25
8	VERLOF	29
9	Sponsoring	30
10	Schoolklimaat en veiligheid	31
11	Schooltijden, vakantie en opvang	37
12	Aandacht voor kwaliteit	39
13	Wetenswaardigheden	41

1 Voorwoord

Deze schoolgids is bedoeld voor de ouders van onze (toekomstige) leerlingen en andere belangstellenden. U vindt informatie over de uitgangspunten, de organisatie, de inrichting van ons onderwijs en vanzelfsprekend over de zorg voor onze leerlingen. Daarnaast wordt ook allerlei praktische informatie beschreven.

Zoals u in deze schoolgids kunt lezen, werkt het team van De Bodde voortdurend aan de toekomst van de school maar bovenal aan de toekomst van uw zoon/dochter. We willen dat graag goed doen en stellen ons dan ook regelmatig de vraag: doen wij de goede dingen en doen we ze ook goed?

We nodigen u als ouders/verzorgers van harte uit om, samen met ons, aan een goede toekomst van uw zoon/dochter te werken. We mogen van elkaar verwachten dat we daar ons uiterste best voor doen. Op onze school hechten we daarom waarde aan een goede relatie met u als ouder/verzorger. U bent immers voor het kind de belangrijkste persoon. De zorg voor de opvoeding wordt soms ook (deels) gedaan door een voogd of groepsleiding. Ook met hen willen wij goed contact onderhouden, in het belang van een goede ontwikkeling van uw zoon/dochter.

Naast deze schoolgids ontvangt u ook op verschillende momenten in het schooljaar een informatiebrief. Daarnaast houden we u via onze website, per mail of via de oudercontact-app Parro op de hoogte van belangrijke schoolzaken. In deze schoolgids spreken we steeds over 'ouders'. Met ouders bedoelen wij alle volwassenen die de zorg over onze leerlingen hebben.

Heeft u na het lezen van deze schoolgids nog vragen, neem dan gerust contact met ons op. Wij geven u graag meer informatie en een toelichting op wat in deze gids beschreven staat. Wij kijken uit naar een prettige samenwerking.

Met een vriendelijke groet namens het team,

Frouwke Ebbens	directeur SO/VSO De Bodde
Gijs de Bont	voorzitter College van Bestuur

2 Onze school

Biezonderwijs telt 9 scholen voor leerlingen van 4 tot 20 jaar. Zo'n 600 collega's zetten zich op onze scholen in voor onderwijs en begeleiding van meer dan 1900 leerlingen. Onze scholen hebben allemaal een speciaal karakter. Zo kennen we speciaal basisonderwijs (SBO), speciaal onderwijs (SO), voortgezet onderwijs (VO), voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en praktijkonderwijs. We hebben ook een expertisecentrum De Kracht. Dit centrum ondersteunt onderwijspersoneel en leerlingen met behulp van trainingen, coaching, begeleiding en advies. Ook doen zij onderzoek en diagnostiek voor kinderen met leer- en ontwikkelingsproblemen.

Grondslag:	Neutraal
VSO de Bodde Directeur:	Frouwke Ebbens
Adjunct-directeur:	Nancy Verreijen (a.i.)
Adjunct-directeur:	Martijn van Cooten
Adjunct-directeur:	Danny Leijten
Gedragswetenschapper:	Ellen Geijsen
Gedragswetenschapper:	Hedwig de Roeck
Kwaliteitscoördinatoren:	Monique Heuijers, Thijs Maes
Schoolmaatschappelijke deskundige:	René Vrins
Administratie:	Carla de Win
Brinnummer 01FX00	Aantal leerlingen VSO 182
Bestuur Biezonderwijs	Aantal medewerkers VSO 80 (inclusief deeltijd)
Voorzitter College van Bestuur:	Sandra Beuving Saal van Swanenbergweg 1, 5026 RM Tilburg T 013-21 00 121 E bestuursbureau@biezonderwijs.com W www.biezonderwijs.com
Preventiemedewerkers	Maartje Boom Jeroen Uitslag
Vertrouwenspersonen ouders en leerlingen	Niels de Vroe Karin Haas

3 Waar wij voor staan

Bij Biezonderwijs bieden we onderwijs en begeleiding aan leerlingen die bij het leren en opgroeien extra ondersteuning nodig hebben. Met sterk gespecialiseerd onderwijs helpen wij hen hun plek in de samenleving te vinden – op een manier die bij hen past.

Dat vraagt om vertrouwen, ontwikkeling en samenwerking. Samen met onze leerlingen, hun ouders/verzorgers én onze partners in zorg, onderwijs en bij de gemeente werken we aan die stevige basis.

WAT WIJ BELANGRIJK VINDEN

We geloven dat elk kind recht heeft op een plek waar hij of zij tot bloei komt. Onder de noemer Koers 2030 – Je plek vinden richten we ons de komende jaren op drie belangrijke thema's:

Toekomstbestendig onderwijs

We bieden onderwijs dat niet alleen past bij vandaag én voorbereidt op morgen. We spelen extra in op vaardigheden zoals samenwerken, communiceren, creatief en oplossingsgericht werken en zelfvertrouwen opbouwen. Nieuwe technologieën, zoals AI, maken ons onderwijs persoonlijker en effectiever. Want onze leerlingen leren niet voor toetsen, maar voor het leven.

Een wendbare en weerbare organisatie

Onze scholen bewegen mee met wat leerlingen nodig hebben. We bouwen aan een lerende cultuur waarin we continu verbeteren en ons onderwijs slimmer organiseren. We werken met bevlogen professionals die blijven groeien, verantwoordelijkheid nemen en bouwen aan een prettige en veilige leeromgeving voor ieder kind.

Maatschappelijke impact

Met sterk onderwijs dragen we bij aan de inclusieve samenleving van morgen. We begeleiden leerlingen onvoorwaardelijk, met hoge verwachtingen en veel vertrouwen. We geven meer dan les: meer energie, geduld en ruimte om te groeien. Waar mogelijk stimuleren we de overstap naar het reguliere onderwijs. Sterker nog: we mikken erop.

SAMEN MET U

U als ouder/verzorger bent voor ons een onmisbare partner. We luisteren, denken mee en nemen samen beslissingen in het belang van uw kind. Zo creëren we samen een stevige basis voor ontwikkeling – op school en daarbuiten.

Wilt u meer weten over onze koers en kernwaarden? Kijk dan op www.biezonderwijs.nl voor Koers2030 – Je plek vinden.

Bij Biezonderwijs geven we meer dan les: we geven vertrouwen, bouwen aan relaties en geloven in ieder kind.

VISIE VAN DE BODDE

Het VSO van De Bodde richt zich op leerlingen van 12 tot 18 jaar met primair een verstandelijke beperking. Naast deze beperking is er vaak ook sprake van een autismestoornis, ADHD en/of hechtingsproblematiek. Wij willen deze leerlingen middels onderwijs zodanig ondersteunen dat zij een zo groot mogelijke zelfstandigheid bereiken. We willen de mogelijkheden van elke leerling persoonlijk, op maat en veelzijdig ontwikkelen. Ons doel is om bij iedere leerling een positief gevoel van eigenwaarde te ontwikkelen. Welbevinden, geborgenheid en vertrouwen vormen de basis van ons onderwijsleerproces. Het vertrekpunt vormt het dagelijks leven van de leerling. De basis van het leren ligt in het opdoen van de ervaring.

IDENTITEIT

Biezonderwijs is er voor iedereen. Als Biezonderwijs zijn wij er voor leerlingen die extra ondersteuning verdienen bij het leren. Wij zijn er voor iedereen en het maakt dus niet uit waar je geboren bent, waar je in gelooft of waar je van houdt. Daarom hebben wij een neutrale identiteit.

Met inachtneming van alle geloofsovertuigingen hebben we met elkaar de volgende schoolregels opgesteld:

iedere leerling neemt deel aan dans en muziek

iedere leerling neemt deel aan gymnastiek

iedere leerling neemt deel aan het douchen na een gymactiviteit. Er zijn gescheiden kleedkamers voor jongens en meisjes. In de kleedkamers is een groepsdouche en een individuele douchecabine aanwezig

meisjes mogen, indien dat past bij hun geloofsovertuiging, tijdens de gewone lessen een hoofddoekje dragen

tijdens de gymles mogen de leerlingen vanuit hun geloofsovertuiging een sporthoofddoekje dragen
andere hoofddekseis zijn onder leestijd niet toegestaan

Uitzondering op verzoek beperkt mogelijk

Op school zijn wij terughoudend bij het maken van uitzonderingen op verzoek van ouders, bijvoorbeeld als het gaat om eetvoorkeuren en uiterlijk. Wel houden wij waar dat pedagogisch en praktisch haalbaar is, rekening met wensen. Ouders kunnen deze bij de leerkracht kenbaar maken.

In Nederland gelden naast de christelijke feestdagen ook nog de volgende verlofrechten:

De leerkracht overlegt dan eerst met de leiding.

Leerlingen hebben voor religieuze feestdagen buiten de reguliere vakantiedagen recht op twee dagen verlof per schooljaar. Per keer wordt er steeds niet meer dan één dag toegekend.

Voorbeelden:

Suikerfeest, aan het eind van de Ramadan;

Offerfeest, in de laatste maand van het islamitisch jaar.

Ouders moeten vooraf schriftelijk kenbaar maken dat hun zoon of dochter afwezig is via het aanvraagformulier.

ONDERWIJSPROCES

Op onze school bereiden wij leerlingen voor op een volwaardige plaats in de maatschappij. We gaan daarbij uit van de mogelijkheden én van de begeleidings- en onderwijsbehoefte van de leerling. Ons onderwijsproces bestaat uit het ontwikkelen van cognitieve, sociale en praktische kennis, attitudes en vaardigheden. Dat doen wij binnen een duidelijke, gestructureerde en uitdagende leeromgeving waar leerlingen leren zo zelfstandig mogelijk problemen op te lossen. Zo vergroten we het zelfvertrouwen.

We zetten waar nodig leer- en hulpmiddelen in om het leren te ondersteunen. De leerkracht stelt doelen, registreert, controleert en evalueert de resultaten en stimuleert de ontwikkeling van elke leerling.

Onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod op De Bodde is een breed leerstofaanbod gebaseerd op de leergebieden en daarbij passende kerndoelen zoals voorgeschreven in de Kwaliteitswet (V)SO en de Wet passend onderwijs. De kerndoelen zijn onderverdeeld in twee categorieën, te weten de overstijgende en specifieke leergebieden, en zowel uitstroomperspectief Dagbesteding als uitstroombestemming Arbeid beschreven. De leergebieden zijn als volgt verdeeld:

Leren leren

Leren taken uitvoeren

Leren functioneren in sociale situaties

Leren functioneren in de buitenwereld

Leren functioneren in andere organisaties t.b.v. dagbesteding en arbeid

Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief

- Burgerschapsonderwijs
- Seksuele vorming en diversiteit
- Verkeerslessen
- Nederlands en communicatie
- Rekenen en wiskunde
- Mens, natuur en techniek
- Mens en maatschappij
- Voorbereiding op arbeid
- Culturele oriëntatie en creatieve expressie
- Bewegingsonderwijs
- Engels

- Burgerschapsonderwijs
- Seksuele vorming en diversiteit
- Verkeerslessen
- Nederlands en communicatie
- Rekenen en wiskunde
- Mens, natuur en techniek
- Mens en maatschappij
- Voorbereiding op dagbesteding
- Culturele oriëntatie en creatieve expressie
- Bewegingsonderwijs

In het ontwikkelingsperspectief staat aangegeven wat het verwachte uitstroomniveau van de leerling is en aan welke onderwijsdoelen wordt gewerkt. Het ontwikkelingsperspectief biedt de leraar een handvat om het onderwijs planmatig en doelgericht vorm te geven en is een geschikt instrument voor afstemming en communicatie tussen school, ouders en leerling.

Met behulp van het leerlingvolgsysteem stellen we vast of de leerling zich volgens de verwachtingen in het ontwikkelingsperspectief ontwikkelt; indien nodig wordt het ontwikkelingsperspectief aangepast. De school evalueert het ontwikkelingsperspectief jaarlijks met de ouders en stelt het waar nodig bij.

- Vervolgonderwijs
- Arbeid
- Dagbesteding

Arbeidsprofiel

De Bodde richt zich primair op de uitstroomprofielen Arbeid en Dagbesteding. Bij uitzondering kan een leerling worden doorverwezen naar het vervolgonderwijs, bijvoorbeeld het praktijkonderwijs.

Het onderwijs in het arbeidsmarktgerichte profiel is gericht op een brede persoonlijke vorming en deelname aan de samenleving. In dit profiel ligt de nadruk vooral op de mogelijkheden om een loonvormende baan te vinden en te behouden (al dan niet beschermd, onder het niveau van

assistent/niveau 1 MBO). Leerlingen lopen ook een verplichte stage. Leerlingen verlaten de school pas als ze niet meer leerplichtig zijn door leeftijd of ontheffing en zodra zij een plek op de (beschermd) arbeidsmarkt hebben gekregen. Het profiel Arbeid wordt vormgegeven in leerroute 4.

De leerlingen in het dagbestedingsprofiel leren om zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren in vormen van dagbesteding. De Bodde maakt onderscheid tussen drie vormen van dagbesteding, te weten; belevingsgerichte, activiteitengerichte en arbeidsmatige dagbesteding.

Dagbestedingsprofiel

In het lesprogramma ligt de nadruk op persoonlijkheidsvorming, sociale competenties en de redzaamheid van de leerlingen in de toekomstige woon-, leef-, en werksituatie. Dit profiel wordt vormgegeven in leerroute 1, 2 en 3.

De kerndoelen zijn per leergebied vertaald naar leerlijnen. Deze geven aan welke stappen de leerling naar verwachting in het leergebied doorloopt. Voor de leerlijnen Mondelinge Taal, Schriftelijke Taal en Voorbereiding op Dagbesteding en Arbeid maken we gebruik van de landelijke leerlijnen van het CED (Centrum voor Expertise en Dienstverlening). Voor het leergebied Rekenen gebruiken we de leerlijn van de Rekenboog.

We bieden op onze school dus een veelzijdig en rijk aanbod waarin wij iedere leerling 'op maat' ontwikkelingskansen aanbieden. Voor de één betekent dat de ontwikkeling van persoonlijke houding en praktische vaardigheden; bij de ander kunnen ook meer schoolse vaardigheden tot de ontwikkelingsdoelen behoren.

Curriculum

Ons curriculum is als volgt opgebouwd:

- Algemeen Vormend Onderwijs;
  - Mondelinge Taal
  - Schriftelijke Taal
  - Rekenen
- Burgerschap;
  - Mens en Maatschappij
  - Mens, Natuur en Techniek Algemeen
  - Mens, Natuur en Techniek Zelfverzorging
  - Lichamelijke ontwikkeling en seksualiteit
- Onderwijsmodules Vrije Tijd;
  - Culturele oriëntatie en creatieve expressie
  - Zintuiglijke en motorische ontwikkeling
- Persoonlijkheidsvorming;
  - Sociaal emotionele ontwikkeling
  - Loopbaan oriëntatie
- Praktijk;
  - MNT koken
  - MNT huishoudkunde
  - MNT groen

- MNT techniek
- VODEA werknemersvaardigheden
- Arbeidsvoorbereiding /Stage

4. **Binnen onze school hebben** wij groepen gekarakteriseerd rondom de begeleidingsbehoefte van de leerling. Voor elke groep geldt een specifiek ‘pedagogisch klimaat’. Groepen kunnen elkaar, op het didactische niveau van leerlingen en op het onderwijsaanbod, enigszins overlappen.

Uitstroomperspectief 1	voorbereiding op belevingsgerichte dagbesteding
Uitstroomperspectief 2	voorbereiding op activiteitengerichte dagbesteding
Uitstroomperspectief 3	voorbereiding op arbedismatige dagbesteding
Uitstroomperspectief 4	voorbereiding op vervolgonderwijs en arbeid

Plaatsing in een van de groepen is uiteindelijk een besluit van de school. Indeling in nieuwe groepen gebeurt jaarlijks voor de zomervakantie. De toekomstige leerlingen worden dan in de gelegenheid gesteld om kennis te maken met de nieuwe groep. In de loop van het schooljaar is het wisselen van groep incidenteel mogelijk. Hierover beslist de school via de Commissie van Begeleiding.

Binnen onze school begeleidt iedere leerkracht een groep van 10-16 leerlingen. Binnen zo’n groep worden sublesgroepen geformeerd. Een sublesgroep kan uit één of meerdere leerlingen bestaan. Op die manier sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de individuele onderwijsbehoefte.

De leerkracht wordt ondersteund door de onderwijsassistenten en door vakleerkrachten.

Elke leerling die op onze school wordt aangemeld, heeft een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Deze wordt door het samenwerkingsverband afgegeven. De procedure voor het aanvragen van een TLV verschilt per samenwerkingsverband.

In ons onderwijs richten wij ons op een optimale en veelzijdige ontwikkeling van elke leerling. Bij plaatsing op school wordt door de gedragswetenschapper een ‘beginsituatie’ (startdocument) geschetst.

Hierin wordt het uitstroomperspectief van de leerling beschreven en verantwoord. Dit wordt vervolgens met u als ouders/verzorgers besproken, vastgesteld en getekend. Sinds augustus 2025 passen wij het wettelijk hoorrecht voor leerlingen toe in afstemming met de ouders. De uitgebreide aanmeldprocedure is te vinden op onze website www.bodde.nl.

Bij de toelating (en verlenging van de TLV) kijken we naar de groeimogelijkheden van de leerling en naar de mogelijkheden en expertise binnen onze school om de leerling die hulp te geven die hij/zij nodig heeft. Om te bepalen of een schoolplaatsing of voortzetting hiervan reëel is, beoordelen wij, op basis van beschikbare informatie, de leerbaarheid. Daarnaast brengen wij de verzorgings- en begeleidingsbehoefte in beeld.

Leerlingen zijn vanaf 12 jaar welkom op het VSO van De Bodde en zijn leerplichtig tot en met het schooljaar waarin hij/zij 16 jaar is geworden. Onze zeer moeilijk lerende jongeren en meervoudig beperkte jongeren zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Zij mogen na het schooljaar waarin ze 16 jaar zijn geworden de school verlaten. Leerlingen kunnen tot hun 18e jaar – en bij uitzondering tot 20 jaar - op onze school onderwijs volgen, mits er een TLV is voor die periode.

Voor het VSO van De Bodde geldt dat de leerling in principe moet kunnen functioneren in een groep van gemiddeld 7 -16 leerlingen, afhankelijk van type en samenstelling van de groep.

Meervoudige beperkingen

De Bodde biedt faciliteiten voor meervoudig beperkte leerlingen. Het gaat dan om leerlingen met een ernstige verstandelijke beperking en bijkomende (gedrag en/of medisch) problematiek. Voor deze leerlingen kan ook een hogere en andere bekostiging aangevraagd worden.

Deeltijdonderwijs

Soms is het voor een leerling niet mogelijk om volledige dagen naar school te gaan. In zulke gevallen kijken we naar de individuele mogelijkheden van de leerling. Dit betekent dat een leerling, afhankelijk van de situatie, niet aan alle activiteiten hoeft deel te nemen om toch tot onze school toegelaten te worden. Voor sommige onderdelen kunnen vrijstellingen worden verleend. Volgens de Variawet is er in bepaalde gevallen toestemming van de inspectie nodig. Zie verder hieronder het onderwerp Onderwijstijd.

In al ons handelen zijn de ervaringen van leerlingen het vertrekpunt. Het dagelijks leven van onze leerlingen is daarom het vertrekpunt bij de inrichting van het onderwijs in de groep. Ze zijn gebaat bij betekenisvolle ervaringen, die op een natuurlijke wijze met elkaar verband houden. We besteden aandacht aan de

DID vakken zoals taal, lezen en rekenen. Daarnaast staat het ontwikkelen van de communicatie (taalontwikkeling), de zelfredzaamheid, de sociale vaardigheden en leren-leren (werkhouding) centraal.

Leerlingen verschillen van elkaar in de manier en snelheid van leren en in de manier waarop ze informatie verwerken. Sommige leerlingen begrijpen de instructie snel en willen vlot aan de slag, andere leerlingen hebben meer uitleg nodig. Daar wordt in het Directe Instructiemodel rekening mee gehouden. Er zit veel structuur in de lessen, want elke les is opgebouwd uit een aantal fasen: terugblik, oriëntatie, instructie, begeleid inoefenen, controle, verwerking en afronding. De leerkracht controleert in grote mate het leerproces. Dit model is vooral effectief bij leerlingen die een actieve instructie nodig hebben.

Direct Instructie Model

21 - eeuwse vaardigheden

Het aanbieden van de leerstof gebeurt vanuit het perspectief van de 21 - eeuwse vaardigheden. Daarbij kunt u denken aan kritisch én creatief denken; mediawijsheid; ICT-basisvaardigheden en samenwerken. Deze vaardigheden moeten leerlingen voorbereiden op een onvoorspelbare toekomst, die naar verwachting steeds sneller verandert en die steeds sneller aanpassingen van mensen verwacht. Leerlingen worden bijvoorbeeld uitgedaagd om kritisch te denken, de juiste vraag te stellen, samen te werken en de computer te gebruiken om informatie op te zoeken. Bij een praktische opdracht werken we niet alleen met voordoen en nadoen, maar ook met het voorleggen van een probleem, waarbij leerlingen worden uitgedaagd om probleemoplossend te denken of een probleemoplossende houding aan te nemen.

Gebruik digitale leer- en hulpmiddelen

In ons onderwijs zijn voor leerlingen laptops beschikbaar. Van leerlingen verwachten wij dat zij de mogelijkheden van de computer op een goede manier gebruiken. Bij ontoelaatbaar gedrag kan het computergebruik worden ingeperkt of worden verboden. De ouders worden daarover geïnformeerd.

Onderwijsmaterialen

In de school gebruiken we veel zelf ontwikkeld lesmateriaal en we verfijnen ook bestaande methodes als dat voor de leerling beter is. Methodes als: Veilig leren lezen, Pennestreken, Krullenbol en de Rekenboog ondersteunen hierbij.

Onderwijstijd

Wij willen dat onderwijstijd effectief wordt ingezet en wordt afgestemd op de onderwijsbehoefte van de leerling. Het onderwijsteam zorgt ervoor dat de geplande tijd ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. We houden daarbij rekening met het wettelijk minimum van 1000 klokuren onderwijs per jaar. Zieke leerlingen kunnen thuis of in een ziekenhuis op adequate wijze onderwijs

genieten. In bijzondere situaties zijn afwijkingen van bovenstaande uitgangspunten en doelen mogelijk

De leerlingen worden middels de praktijklessen, lessen loopbaanoriëntatie en stages voorbereid op verwachtingen van een toekomstige werkgever of dagbestedingsplaats.

PRAKTIJKVORMING EN STAGE

Tijdens de praktijkvakken productiewerk, tuin, techniek, koken, en huishoudkunde leren ze de noodzakelijke kennis en vaardigheden om werkzaamheden uit te voeren. De praktijklessen starten voor de meeste leerlingen direct als de leerling op het VSO geplaatst wordt. De leeftijd waarop interne stage, begeleide, c.q. zelfstandige externe stage en arbeidsoriëntatie wordt ingezet is mede afhankelijk van de mogelijkheden van de leerling zelf, het verwachte moment van schoolverlaten en de ruimte op de arbeidsmarkt.

In de lessen loopbaanoriëntatie verkent de leerling de verschillende werkvelden in relatie tot de eigen mogelijkheden en leert hierbij keuzes maken die bij hem passend zijn.

Begeleide interne stage (BIS)

Ter voorbereiding op de externe stage doet de leerling middels een interne stage ervaring op. De interne stages zijn nog in de vertrouwde omgeving van de school. De leerlingen leren hierbij, doordat de begeleiding meer op afstand, maar nog wel in de vertrouwde eigen schoolomgeving gaat plaatsvinden, gedurende een langere tijd een takenpakket uit te voeren, waarbij het accent ligt op leren van een juiste werkhouding en werkaanpak. De coördinatie van de interne stages ligt in handen van de coördinator interne stages.

Begeleide externe stage (BES)

VSO De Bodde biedt leerlingen – afhankelijk van het arrangement, de ondersteuningsbehoefte en leermogelijkheden en ter beoordeling door de school - de mogelijkheid om met eigen personeel van De Bodde buiten de school werkervaringen op te doen. De BES stages zijn op een locatie buiten school. Bij deze stages gaan drie tot vier leerlingen onder begeleiding van eigen personeel een (deel van de) dag een aantal weken op locatie werken.

Externe stages zijn verplicht binnen het uitstroomperspectief Arbeid. Als school kiezen we er voor om ook de leerlingen met het uitstroomperspectief arbeidsmatige en activiteitgerichte dagbesteding externe stage te laten lopen om zodoende de overgang tussen school en vervolgplaats zo soepel mogelijk te laten verlopen. We houden zo veel mogelijk rekening met de wensen, interesses, mogelijkheden en beperkingen van de leerling. Wel is het belangrijk dat leerlingen ook ervaren waar zij zelf niet direct voor zouden kiezen. Waar nodig kunnen we, als toets en hulpmiddel, gebruik maken van Werkbelangstellingstesten en de INVRA-Arbeid (INventarisatie Van Redzaamheid Aspecten).

Leerlingen met het arbeidsgerichte profiel moeten stage lopen. Daarbij gelden de volgende bepalingen, waarbij onderwijstijd ook als werktijd gerekend moet worden.

Bepalingen

Voor 14-15 jarigen	<ul style="list-style-type: none"> – Max 7 uur per dag met een maximum van 35 uur per week – De rusttijd moet minimaal 14 uur zijn
Voor 16-17 jarigen	<ul style="list-style-type: none"> – Max 9 uur per dag met een maximum van 45 uur per week, met dien verstande dat er in vier weken niet meer dan 160 uur gewerkt mag worden – De rusttijd moet minimaal 12 uur zijn
Vanaf 18 jaar	<ul style="list-style-type: none"> – Max 12 uur per dag met een maximum van 60 uur per week, met dien verstande dat er in 13 weken niet meer dan 624 uur gewerkt mag worden

Tegen de tijd dat de leerling stage gaat lopen, wordt er contact met de ouders/verzorgers opgenomen om concrete individuele afspraken te maken. In alle gevallen wordt van verwacht dat de leerling verzekerd is tegen Wettelijke Aansprakelijkheid.

TOETSING EN AFSLUITING Om de ontwikkeling van de leerlingen goed te kunnen volgen, brengen wij de leerresultaten in beeld. De leerkrachten verzamelen deze resultaten via observaties, controle van gemaakte opdrachten, toetsen en door registratie van behaalde leerdoelen uit de leerlijnen.

Wij organiseren ons onderwijsaanbod met hulp van het leerlingvolgsysteem ParnasSys. Met dit systeem kunnen wij leerresultaten digitaal zichtbaar maken en afzetten tegen het te behalen streefniveau. Zo zien wij of de leerling zich volgens de verwachtingen ontwikkelt. We passen deze werkwijze toe op de leergebieden die bepalend zijn voor het uitstroomperspectief. Het gaat dan om:

- sociale-emotionele ontwikkeling; uit te lezen in ZIEN!
- werknemersvaardigheden; uit het leergebied Voorbereiding op Dagbesteding en Arbeid
- Nederlands en communicatie; mondelinge taal en schriftelijke taal
- rekenen

Voor leerroute 2 worden enkele leerlijnen met betrekking tot zelfredzaamheid toegevoegd.

Jaarlijks nemen de leerkrachten, indien passend bij het niveau van de leerling af:

- de CITO-AVI leestoets
- de dagbestedingstoetsen van CITO
- de arbeid/pro toetsen van CITO.

4 Hoe wij het doen

Het Ontwikkeling Perspectief Plan (OPP) van de leerling wordt in een op overeenstemming gericht overleg met ouders vastgesteld. Het OPP beschrijft het verwachte uitstroomperspectief. Ook worden de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling beschreven. Gedurende de schoolperiode wordt jaarlijks geëvalueerd of de leerling nog op het goede traject zit en wat er nodig is, eventueel extra nodig is om het resultaat te behalen. In werkplannen beschrijven onze leraren het onderwijsaanbod voor de groep/een deel van een groep/de individuele leerling. Waar nodig vindt maatwerk plaats door een aangepaste organisatie of de inzet van de onderwijsassistent. Soms worden er ook buiten de groep aangepaste leermomenten georganiseerd. Dit kan in de vorm van zorg in onderwijs of therapieën. Gedurende de schoolloopbaan evalueren we jaarlijks of de leerling nog op het goede traject zit en wat er nodig is om het resultaat te behalen.

Het uitstroomperspectief is de verwachte bestemming van de leerling na het VSO. De leerling werkt bij alle vakken en domeinen binnen een passende leerroute ter voorbereiding op die bestemming. De leerroute kan verschillen per vak/domein.

Wij willen uit elke leerling 'halen wat erin zit'. We werken 'opbrengst gericht' en dat doen we op het gebied van taal en rekenen, maar ook op sociaal-emotioneel gebied, zelfredzaamheid en leren-leren. We stellen reële doelen binnen een afgebakende tijd. De leerlijnen gebruiken wij voor de planning, registratie en verwachtingen ten aanzien van de doelen voor de individuele leerling. Zo werken we met iedere leerling naar maximale leeropbrengsten. Zie verder in deze schoolgids onder het kopje kwaliteitszorg.

Uitstroomprofiel 1: Belevingsgerichte Dagbesteding

In het algemeen spreken we dan van een zeer laag ZML niveau met meervoudige complexe zorgbehoefte. De leerlingen in deze leerroute zijn in grote mate afhankelijk van een ander om tot handelen te komen.

Ze tonen weinig initiatief en dat wat ze laten zien, is gericht op de eigen behoeftebevrediging. Ze kunnen geen rekening houden met een ander, hebben geen inlevingsvermogen en zien de ander als object. Er is geen sprake van samenspel, beurtname en delen.

Deze leerlingen vragen om een gestructureerde pedagogisch-didactische omgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden om zich middels ervaringsgericht leren verder te ontwikkelen. Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod gericht op het aanleren van de algemeen dagelijkse levensverrichtingen.

In het algemeen spreekt men van een laag ZML niveau.

De leerlingen in deze leerroute zijn leerlingen die sociaal emotioneel kwetsbaar zijn, impulsgericht handelen en daarin nauwelijks leerbaar zijn. Ze zijn sterk gericht op bevrediging van eigen wensen en behoeften. Ze houden weinig rekening met de ander en kunnen zich niet inleven in die ander. Sommige vaardigheden kunnen getraind worden maar worden niet of nauwelijks eigen gemaakt. De

leerlingen vragen om een gestructureerde pedagogisch-didactische omgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden om zich middels ervaringsgericht leren verder te ontwikkelen. Deze leerlingen zijn sterk gebaat bij een onderwijsaanbod gericht op de praktische vaardigheden. Er wordt vooral gewerkt vanuit betekenisvolle activiteiten en ervaringsleren. Deze leerlingen ontwikkelen zichzelf vooral door het 'doen' en vragen derhalve om een uitlokkende pedagogisch-didactische leeromgeving waarbinnen ze uitgedaagd worden zich verder te ontwikkelen. De ontwikkeling van vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid op het gebied van het latere wonen, werken, vrije tijd.

In het algemeen spreekt men van een gemiddeld ZML niveau.

Uitstroomprofiel 3: Arbeidsmatige Dagebesteding

De leerlingen in deze leerroute zijn leerlingen die sociaal emotioneel nog veel kunnen leren en daarin ook leerbaar zijn. Aandachtspunten zijn: ego-ontwikkeling; weerbaarheid; samenwerken; conflictsituaties hanteren; hulpvragen leren stellen; aanleren van waarden en normen; inzicht in eigen handelen (zelfreflectie); het overzien van de gevolgen van eigen daden; impulsgerichtheid. De leerlingen hebben in potentie in zich dat ze sociaal emotioneel kunnen ontwikkelen maar of het voldoende tot uiting komt, wordt sterk bepaald door de omgeving en/ of een bijkomende problematiek. De leerlingen vragen om een overzichtelijke omgeving waarbinnen ze voldoende uitgedaagd worden (pedagogisch en didactisch). Er is veel ruimte voor herhaling. Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod dat zich richt op cognitieve ontwikkeling, praktische- en sociale vaardigheden. De ontwikkeling van deze vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid en het dragen van latere eigen verantwoordelijkheid op het gebied van wonen, werken en vrije tijd.

Uitstroomprofiel 4: Arbeid

In het algemeen spreken we hier van een gemiddeld tot hoog ZML niveau. De leerlingen in deze leerroute zijn relatief sociaal sterke personen, ze zijn gericht op anderen. Er is sprake van wederkerigheid en inlevingsvermogen. Ze kunnen om hulp vragen, anticiperen op problemen en kunnen flexibel omgaan met wisselende groepssamenstellingen. Ze zijn op een adequate manier sociaal weerbaar. Binnen hun mogelijkheden zijn ze in staat tot zelfreflectie.

De leerlingen vragen om een stimulerende omgeving waarbinnen ze voldoende uitgedaagd worden (pedagogisch en didactisch). Ze hebben daarnaast behoefte aan een veilige en voorspelbare omgeving. Deze leerlingen zijn gebaat bij een onderwijsaanbod dat zich richt op cognitieve ontwikkeling, praktische- en sociale vaardigheden. De ontwikkeling van deze vaardigheden staat in het teken van het vergroten van de zelfstandigheid en het later dragen van eigen verantwoordelijkheid op het gebied van wonen, werken, vrije tijd en burgerschap.

SCHOOLVERLATERSTRAJECT

Voordat de leerling uitstroomt volgt er een eindgesprek met ouders en school, waarbij terug gekeken wordt op de schoolloopbaan van de leerling en de sterke en minder sterke kanten van het schooltraject besproken worden. Op deze manier blijven we werken aan het verbeteren van ons onderwijs. Vanuit onze school worden de leerlingen twee jaar gevolgd om na te gaan of de vervolgplek nog steeds een passende plek is.

INFORMATIE OVER EINDUITSTROOM

In onderstaande tabel is te zien waar de leerlingen in de afgelopen 3 jaar naar zijn uitgestroomd.

	2022-2023	2023-2024	2024-2025
Belevingsgerichte dagbesteding	2	0	2
Activiteitengerichte dagbesteding	6	9	8
Arbeidsgerichte dagbesteding	15	35	27
Arbeid	4		
Vervolgonderwijs	1	1	1
Anders/verhuisd		1	
totaal	28	46	38

INFORMATIE OVER VERVOLGSUCCES

Van alle leerlingen die onze school verlaten houden wij gedurende twee jaar bij of zij nog op de bestemming zitten waarvoor is gekozen bij het verlaten van de school. Dit heet bestendinging. Als er sprake is van een wijziging, onderzoeken we de oorzaak daarvan. We stellen een hoge ambitie voor de bestendinging. Van leerlingen die in 2022-2023 uitstroonden geldt voor onze school dat vrijwel iedere leerling naar een passende plek is uitgestroomd.

Bestendingingsgegevens				
Schooljaar	Aantal schoolverlaters	Bestendinging na 1 jaar (aantal leerlingen dat nog op het niveau van uitstroom bevindt als bij uitstroom VSO)	Bestendinging na 2 jaar (aantal leerlingen dat nog op het niveau van uitstroom bevindt als bij uitstroom VSO)	
2020-2021	24	24	24	
2021-2022	33	32	32	
2022-2023	28	26	23	
2023-2024	42	30	n.v.t.	
2024-2025	30	n.v.t.	n.v.t.	

RESULTATEN

Ouders en andere betrokkenen worden gevraagd of de resultaten die met een leerling zijn behaald, overeenkomen met de vooraf geformuleerde verwachtingen en het geformuleerde perspectief. Deze peiling is bedoeld als een signaal. Met ons plannings- en registratiesysteem en het leerlingvolgsysteem koppelen we een zo concreet mogelijke inhoudelijke analyse aan deze peiling. Op onze school is de opbrengst van het onderwijs merkbaar en meetbaar. Beoogde leerdoelen zijn zichtbaar en evalueerbaar in het werkplan, het leerlijnprofiel, de ouderportage ZIEN! en het individuele OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP).

SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE COMPETENTIE Ons onderwijs richt zich zowel op; cognitieve vakken als op die competenties die leerlingen kansen geven om mee te doen in de maatschappij. Leerlingen krijgen daarvoor voldoende tijd en aanbod om zich die vaardigheden eigen te maken. Zo worden zij een prettig persoon voor de omgeving zonder zichzelf te kort te doen. Belangrijk is dat de leerling zich gewaardeerd weet en een gevoel van autonomie ervaart. Middels de lessen van Leefstijl, burgerschap leren de

Ouders en verslaggeving
 leerlingen steeds meer grip te krijgen op het eigen leven

Ouders kunnen twee keer per jaar het werkplan van hun kind inzien en bespreken. Jaarlijks met een tussenevaluatie in februari controleren we of de doelen bereikt zijn en volgt indien nodig een bijstelling voor de volgende periode. De ouders worden twee keer per jaar uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht over de vorderingen van hun zoon/ dochter.

Andere documenten die de ouders jaarlijks ontvangen waarin de ontwikkeling van de leerling gevolgd kan worden zijn het OPP, de OPP evaluatie, de ouderportage van ZIEN! en het

leerlijnprofiel. Voor leerlingen van 15 jaar en ouder wordt de notitie met betrekking tot de transitiefase toegevoegd aan het OPP.

Bij het verlaten van de school wordt van de leerling een transitiedocument opgesteld. Hierin staat beschreven wat de effecten van het onderwijs zijn en welke aanbevelingen er zijn voor de toekomst. Dit rapport wordt aan de ouders toegestuurd.

Met regelmaat vragen wij ouders en andere betrokkenen of de resultaten die we met een leerling behalen, overeenkomen met hun verwachtingen en het geformuleerde perspectief. Deze tevredenheidspeiling is bedoeld als een signaal. Met ons plannings- en registratiesysteem en het leerlingvolgsysteem koppelen we een zo concreet mogelijke inhoudelijke analyse aan deze peiling.

Wij vinden het dus belangrijk dat de opbrengst van ons onderwijs merkbaar en meetbaar is. Beoogde leerdoelen zijn zichtbaar en te evalueren via het werkplan, het leerlijnprofiel, de ouderrapportage ZIEN! en het individueel handelingsplan in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

Jaarlijks worden opbrengsten op de perspectiefbepalende leergebieden in beeld gebracht en verwerkt in het document "Schoolopbrengsten SO De Bodde" en voorzien van een passend Plan van aanpak.

Onderwijsresultaten

We leggen vast welke resultaten we willen behalen met onze leerlingen, dit noemen we ambities. Voor iedere leerling worden jaarlijks doelen gesteld op het streefniveau waar zij in zitten. De resultaten brengen we in kaart aan de hand van observaties, leerlijnen en waar helpend met citotoetsen. Op basis van de resultaten, formuleren we doelstellingen op maat voor onze leerlingen.

Opbrengsten

Jaarlijks brengen we onze opbrengsten van de perspectiefbepalende leerlijnen in beeld, we bekijken per leerroute of we de ambities behaald zijn. Onze ambitie op schoolniveau is dat 75% van de leerlingen minimaal 75% van de doelen uit het streefniveau behaalt. Aan de hand van een analyse worden interventies ingezet. In het algemeen stellen we dat aan de ambities onvoldoende voldaan is. In dat kader is subsidie Basisvaardigheden aangevraagd.

Mondelinge taal

Voor het vakgebied mondelinge taal hebben 75% van de leerlingen op leerroute 2, 71% van de leerlingen op leerroute 3 binnen het SO de ambitie behaald. Op leerroute 4 heeft 40% van de leerlingen op leerroute 4 de ambitie behaald.

Schrijven taal

Rekenen

Voor het vakgebied mondelinge taal hebben 75% van de leerlingen op leerroute 2, 78% van de leerlingen op leerroute 3 binnen het SO de ambitie behaald. Op leerroute 4 heeft 30% van de leerlingen op leerroute 4 onze ambitie behaald.

Met het vakgebied rekenen hebben dit jaar wel voor het vakgebied rekenen 72% van de leerlingen op leerroute 2 en 82% van de leerlingen op leerroute 3 binnen het SO de ambitie behaald. Op leerroute 4 heeft 52% van de leerlingen onze ambitie behaald.

We hebben de ambitie voor het vakgebied leren leren behaald voor leerroute 2 (92%). Voor leerroute 3 is dat niet behaald (73%). Op leerroute 4 heeft slechts 17% van de leerlingen onze ambitie behaald.

Leren leren (VODEA)

Minstens 74% van de leerlingen behaalt de eigen norm op basis van het gekozen uitstroomperspectief. We doen dit op basis van de balans tussen ruimtegevend en ruimtenemend. Dit vergelijken we met het uitstroomperspectief

Sociaal emotionele ontwikkeling

Bij Zien! wordt de schoolnorm ieder jaar opnieuw vastgesteld op basis van het aantal leerlingen dat in een bepaalde leerroute geplaatst is. We willen dat we op schoolniveau minimaal de schoolnorm behalen voor alle sociale vaardigheden en graadmeters binnen Zien!

5 Zorg en begeleiding

Kenmerkend voor onze leerlingen

VSO De Bodde biedt onderwijs aan jongeren van 12 tot 18 jaar met een verstandelijke beperking. De leerplicht eindigt voor deze leerlingen in het schooljaar waarin zij 16 jaar worden. Toch is de insteek dat leerlingen bij De Bodde in principe uitstromen rond hun 18e jaar, afhankelijk van hun ontwikkeling en mogelijkheden. Leerlingen binnen de onderwijs-zorggroepen stromen uit nadat ze 16 jaar zijn geworden. In uitzonderlijke gevallen kunnen leerlingen tot hun 20e levensjaar onderwijs volgen, mits er een geldige toelaatbaarheidsverklaring (TLV) is afgegeven door het samenwerkingsverband.

Onze leerlingen hebben:

- een **IQ lager dan 55**, of
- een **IQ tussen 55 en 70** met bijkomende problematiek, zoals autisme, angststoornissen of gedragsproblemen.

Onze leerlingen vallen onder leerroutes 1, 2, 3 en 4 van het speciaal onderwijs:

- **Leerroute 1:** gericht op uitstroom binnen belevingsgerichte dagbesteding
- **Leerroute 2:** gericht op uitstroom binnen activiteitgerichte dagbesteding
- **Leerroute 3:** gericht op uitstroom binnen arbeidsgerichte dagbesteding
- **Leerroute 4:** gericht op uitstroom binnen (beschutte) arbeid

Veelvoorkomende kenmerken van onze leerlingen zijn:

- Moeite met dagelijkse vaardigheden en sociale redzaamheid
- Beperkte communicatie en taalontwikkeling
- Weinig zelfstandigheid en blijvende afhankelijkheid van begeleiding
- Lage frustratietolerantie en hoge gevoeligheid voor prikkels
- Problemen met concentratie, motoriek en informatieverwerking
- Vertraagde sociale emotionele ontwikkeling en zwakke sociale wederkerigheid
- Moeite met het omgaan met prestatiedruk en veranderingen

Onze leerlingen hebben baat bij een veilige, duidelijke en gestructureerde leeromgeving. We stemmen ons onderwijs af op hun mogelijkheden en bieden ondersteuning die past bij hun ontwikkeling.

Sterke punten in onze ondersteuning

- We signaleren wat een leerling nodig heeft en spelen daarop in met passende begeleiding en onderwijs.
- We begrijpen complex gedrag en zoeken naar de oorzaak, met oog voor communicatie en emotie.
- We schatten de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen in op basis van de fasen van Dösen, zodat we ons aanbod hierop kunnen afstemmen.
- We passen onze communicatie aan: eenvoudige taal, korte zinnen en duidelijke timing, afgestemd op leerling en ouders.
- We zorgen voor duidelijke structuur, voorspelbaarheid en nabijheid, zodat leerlingen zich veilig voelen en kunnen groeien in zelfstandigheid.
- Onze experts volgen de ontwikkeling van leerlingen en stemmen ondersteuning daarop af.
- We werken nauw samen met ouders en zoeken samen naar oplossingen.
- Onze leerkrachten hebben specialistische kennis van de doelgroep en de bijkomende problematieken.
- Door onze kleinschaligheid en vaste gezichten voelen leerlingen zich gezien en veilig.
- We denken creatief en praktisch, ook buiten het standaardaanbod.
- We werken nauw samen met externe partners zoals leerplicht, GGD en zorgaanbieders voor maatwerk en continuïteit.

Grenzen aan onze ondersteuning

De Bodde biedt intensieve ondersteuning, maar er zijn situaties waarin onderwijs binnen onze setting niet (meer) passend is. Dit geldt voor:

- Leerlingen die structureel de veiligheid van zichzelf, anderen in gevaar brengen, en hierin niet leerbaar blijken.
- Leerlingen die geen nabijheid verdragen: dit betreft leerlingen die extreme weerstand of ontregeling laten zien bij fysiek of emotioneel contact met anderen, zoals begeleiders of medeleerlingen. Hierdoor is zelfs 1-op-1 begeleiding niet mogelijk, en kan er geen werkbare relatie opgebouwd worden die nodig is voor onderwijs en ondersteuning.
- Leerlingen die niet meer tot schoolse ontwikkeling komen, ook niet via belevingsgericht leren of met maatwerk.
- Leerlingen waarbij zorg voorliggend is, en onderwijs structureel op de achtergrond raakt.
- Leerlingen die een intensieve fysieke/medische ondersteuning nodig hebben, die onze setting overstijgt.
- Leerlingen met een medische indicatie als hoofdreden voor VSO, zoals ernstige fysieke beperkingen, waarvoor een andere setting beter passend is.
- Leerlingen met ouders die de pedagogische visie van De Bodde niet onderschrijven, waardoor samenwerking onvoldoende tot stand komt.
- Leerlingen die leerbaar zijn op of boven het niveau van eind groep 3 / begin groep 4, en die onderwijs aankunnen dat vraagt om abstract denken en zelfstandige taakaanpak, vallen buiten het aanbod van VSO ZMLK. Zij hebben baat bij een setting met meer cognitieve uitdaging, zoals VSO cluster 4 of VO PRO.

De Bodde hanteert een HOGW cyclus waardoor het Handelings- en Opbrengstgericht Werken (HOGW) is gewaarborgd. In de cyclus zijn opgenomen:

interne groepsbesprekingen, leerling besprekingen met leerkrachten en (deel van de) Commissie van Begeleiding

leerling besprekingen met ouders in de vorm OPP besprekingen tijdens de ouderavonden in september, februari en juni (OPP evaluatie)

Zo kunnen wij de ontwikkeling van de leerling goed volgen en adequaat reageren als er een bijstelling moet plaatsvinden, zodat de verwachte uitstroombestemming alsnog behaald wordt.

STEM GEVEN AAN LEERLINGEN: HOORRECHT IN HET OPP

We geven leerlingen actief een stem bij het opstellen of bijstellen van hun Ontwikkelingsperspectief (OPP). We doen dit op een manier die past bij hun leeftijd, belevingswereld en ondersteuningsbehoefte.

Leerlingen denken mee (mits dit past binnen hun mogelijkheden) over hun doelen, ambities en de ondersteuning die zij daarbij nodig denken te hebben. Ze worden uitgenodigd om hun ervaringen en eigen ideeën te delen. Zo maken we samen het OPP betekenisvol en realistisch waarbij de stem van de leerling zichtbaar naar voren komt.

Commissie van Begeleiding (CvB)

De CvB ondersteunt onderwijs- en zorgvraagstukken van leerlingen op alle gebieden. De commissie bestaat uit de adjunct-directeur, de gedragswetenschapper en de betrokken kwaliteitscoördinator. Zij komen tweewekelijks bij elkaar, waardoor de zorg en de begeleiding van leerlingen structureel georganiseerd is. In de tweede lijn participeert de schoolarts in het CVB.

Vanuit de GGD is de schoolarts op afroep betrokken bij de zorg voor leerlingen. We hebben met de GGD de volgende afspraken gemaakt:

- Alle leerlingen van 13-14 jaar krijgen een Periodiek Geneeskundig Onderzoek. De ouders moeten bij dit onderzoek aanwezig zijn. Bij afwezigheid van ouders vindt geen onderzoek plaats.
- De schoolarts neemt minimaal twee keer per jaar deel aan het zorgteam, waar alle leerlingen worden besproken.
- De schoolarts doet verslag van alle onderzoeken. Bijzonderheden worden vastgelegd in het dossier van de leerling.
- Op initiatief van de schoolarts c.q. de leden van het zorgteam/leraren en in overleg met de ouders kunnen leerlingen tussentijds extra worden onderzocht

Als daar aanleiding voor is, meldt de commissie leerlingen aan voor het externe Zorg- en AdviesTeam (ZAT). **Onderzoeken** Op onze school spreken we dan over het instellen van een netwerkoverleg. Daarbij is de hulp van externen noodzakelijk om de zorg en ondersteuning rondom de leerling vorm te geven, zodat hij/zij optimaal van het onderwijs kan genieten.

Ongeveer één keer in de vier jaar vindt een psychologisch onderzoek plaats. De verslaglegging van de onderzoeken wordt met de ouders besproken. Ouders kunnen te allen tijde op school terecht en hebben

recht op inzage van het dossier van hun zoon of dochter. Hiervoor kunnen ouders met de leerkracht een afspraak maken.

De school levert geen (financiële) bijdrage aan onderzoeken t.b.v. aanvragen zoals Wet Langdurig Zieken.

Therapie onder schooltijd
Volgens de wet is therapeutische behandeling onder schooltijd niet mogelijk. Wanneer een therapie voorwaardelijk is om optimaal van het onderwijs te kunnen genieten, kunnen ouders een aanvraag indienen bij de directie. De directie zal altijd inhoudelijk advies vragen aan het CvB. Doel, afgebakende duur, afbouw, afstemming met het schoolgebeuren en een evaluatiemoment worden besproken en vastgelegd in het OPP. Daarnaast wordt ook in het ontwikkelingsperspectief beschreven hoe de leerling weer toegroeit naar het volledig aantal uren onderwijs op school. In sommige situaties is er ook overleg met de leerplichtambtenaar als er twijfels zijn over de vraag of er sprake is van behandeling.

Variawet
De Variawet geeft aan dat maatwerk in onderwijstijd mogelijk is voor leerlingen die door psychische of lichamelijke beperkingen (tijdelijk) niet naar school kunnen. De school kan de leerling met instemming van de inspectie een aangepast onderwijsprogramma aanbieden dat afwijkt van de vastgestelde onderwijstijd. Zo kan de leerling toch voor een deel onderwijs volgen op school.

Samenwerking

De Bodde ziet ouders als een belangrijke partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en wil actief de ouders betrekken bij het opstellen van het OPP en de werkplannen.

De school zoekt daarnaast ook de samenwerking op met andere instanties die een bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de onderwijsdoelstellingen.

Zorg in onderwijs (ZiO)

Een aantal leerlingen op de Bodde heeft extra ondersteuning nodig om het onderwijs succesvol te doorlopen. Deze ondersteuning heet Zorg In Onderwijs (ZiO) en kan bestaan uit persoonlijke verzorging (bijvoorbeeld hulp bij de toiletgang of eten) of begeleiding bij activiteiten. Amarant is hiervoor onze vaste samenwerkingspartner.

Deze ondersteuning wordt bekostigd van de Jeugdwet (vanuit de gemeente waar het kind woont) of de Wet Langdurige Zorg (WLZ). Heeft een leerling geen WLZ-indicatie, dan hoeft er geen individuele beschikking aangevraagd te worden voor financiering vanuit de jeugdwet, de financiering wordt collectief geregeld.

Extra ondersteuning

Voor leerlingen die behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning op het gebied van zorg, therapieën e.d. biedt de Jeugdwet of de Wet Langdurige Zorg (WLZ) mogelijkheden. Daarbij ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en financiering bij de zorgverzekeraars en gemeentes. MEE en/of de zorginstelling ondersteunen ouders bij de aanvraag. De inzet van zorgmiddelen in school is

onder bepaalde voorwaarden mogelijk; we hanteren daarbij de landelijk geldende richtlijnen. De school neemt hierover in voorkomende gevallen een besluit.

Binnen de school is er beperkt aanbod van onderwijszorgarrangementen. Hierbij werkt het onderwijs samen met een zorgpartner die de ondersteuning van de leerlingen tijdens de schooldag uitvoert onder regie van de school. Het arrangement wordt bekostigd vanuit andere gelden dan onderwijs, op een **Onderwijszorgarrangementen (OZA)** individuele indicatie en voor de leerling afgegeven door de gemeente. Binnen het arrangement is er sprake van een gezamenlijk plan, gezamenlijk gestelde doelen en een op elkaar afgestemde aanpak. Er is afstemming tussen ouders, onderwijs en zorg. Er wordt gewerkt vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid maar ieder vanuit de eigen opdracht / expertise.

We gaan binnen het arrangement uit van de behoeften van de leerling en de hulpvraag van leerling en ouders. We richten ons hierbij gezamenlijk op het ontwikkel- en onderwijsperspectief. Met de zorgpartners zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten gericht op duurzame samenwerking.

Schoolbreed maatschappelijk deskundige
Voor al uw vragen op het gebied van wonen, arbeid, vrije tijd, regelzaken zoals dubbele kinderbijslag, bewind voering en beschikkingen/indicaties kunt u op school terecht bij onze maatschappelijk deskundige.

Buiten- en naschoolse begeleiding: BSB

De BSB (Buitenschoolse Begeleiding van Amarant) is inmiddels vanwege ruimtegebrek helaas niet meer in het schoolgebouw gehuisvest, maar in het logeerhuis van Amarant. Daar is een 'huiskamerachtige sfeer' gecreëerd waar kinderen onder gespecialiseerde groepsleiding na schooltijd, en in de vakanties op een aangename manier verdere ontwikkelingskansen krijgen.

Aanmelding voor de BSB verloopt via het Clientservice Bureau van Amarant: 013-4652150

We werken in dit kader ook samen met Kobalt, waar leerlingen op woensdagmiddag een passend aanbod kunnen krijgen.

6 Ouders en school

Wij vinden het belangrijk dat ouders betrokken worden bij school en weten dat ouders dat zelf ook graag willen. Wij willen samen met u continu op zoek naar een manier om elkaar goed te begrijpen en met elkaar samen te werken in het belang van uw zoon of dochter.

Ouderbetrokkenheid op onze school kan op verschillende manieren. Zo is er een medezeggenschapsraad die kritisch meekijkt, meedenkt en adviseert op beleidszaken binnen de school. We hebben een ouderraad die activiteiten organiseert en er zijn met regelmaat informatiebijeenkomsten waarbij soms ook de schoolmaatschappelijk deskundige aanwezig is. Vier keer per schooljaar verschijnt een algemene nieuwsbrief voor ouders. Via onze website worden belanghebbenden en belangstellenden verder op de hoogte gehouden van schoolontwikkelingen.

Jaarlijks ontvangen alle ouders/verzorgers via onze Monitoring Oudertevredenheid. We vragen onder andere naar hun beeld van de kwaliteit van de ondersteuning op onze school en welke suggesties tot verbetering zij zien.

Sinds augustus 2025 heeft De Bodde enkele brugfunctionarissen. De brugfunctionaris zorgt planmatig voor het verbeteren en versterken van de relatie tussen school en ouders.

Directe contacten tussen ouders en leerkracht

Wij hechten veel waarde aan een goed contact tussen ouders en onze medewerkers. De wederzijdse betrokkenheid kan niet groot genoeg zijn en daarom nemen we al uw suggesties en adviezen heel serieus. De persoonlijke contacten verlopen via de bespreking van het OPP, rapportages, school- en huisbezoeken en telefonische contacten. Daarnaast maken wij gebruik van een digitale communicatie-app PARRO.

Als ouders geen PARRO gebruiken, is er de mogelijkheid om via mail te communiceren.

Ouders kunnen op elk moment contact opnemen voor een bespreking.

Medezeggenschapsraad (MR)

De formele betrokkenheid van de ouders en het personeel van de school komt tot stand in de Medezeggenschapsraad. Hierin zitten ouders en medewerkers. Het doel van de raad is om het beleid van de school en het bestuur te volgen en instemming of advies te geven aan voorgenomen besluiten.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Ouders kunnen zich kandidaat stellen en meedoen aan de verkiezingen (de MR informeert tijdig over de procedure). Op de website staat vermeld wie de leden zijn.

Samen met de medezeggenschapsraden van de andere Biezonderwijs-scholen kiest de MR van de Bodde een 'gemeenschappelijke medezeggenschapsraad' (GMR). Daarmee zijn ook in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van Biezonderwijs ouders/verzorgers en personeelsleden van al onze scholen en expertisecentrum De Kracht vertegenwoordigd. De GMR

behartigt de belangen op biezonderwijsniveau en is gesprekspartner van het college van bestuur. De GMR is bereikbaar via: gmr@biezonderwijs.com

Ouderraad De Bodde kent ook een ouderraad. Deze raad bestaat uit enthousiaste ouders en teamleden, die de school ondersteunen bij niet-lesgebonden activiteiten, zoals een Bingo en einde jaar activiteit. Zij verrichten ook hand- en spandiensten bij de aankleding en versiering van de school tijdens festiviteiten zoals Sinterklaas, Kerst, Carnaval en Pasen. De ouderraad vergadert 6 keer per jaar. Met regelmaat sluit ook één van de directieleden aan bij de ouderraad om hen te informeren over het reilen en zeilen van de school en om de ouderraad om een standpunt of mening te vragen. Verder heeft de ouderraad een signaalfunctie binnen de school over schoolzaken die hen ter oren komen in de wandelgangen en tijdens de omgang met andere ouders.

De ouderraad maakt graag gebruik van hulpouders. Dit zijn ouders die geen lid zijn van de ouderraad maar wel willen helpen bij activiteiten. Heeft u interesse, stuur dan een mail. De ouderraad is bereikbaar via: ouderraad@debodde.nl

Vrijwillige ouderbijdrage

Als school vragen wij voor het schoolprogramma geen ouderbijdrage.

Klachtenregeling

Natuurlijk doen wij altijd onze uiterste best om onze leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden en ouders zo goed mogelijk te informeren en te betrekken. Maar soms lukt dat niet en reageren wij niet zoals u had verwacht. In zo'n geval hopen wij dat u dit kenbaar maakt en met ons in gesprek gaat. Dat kan met de leerkracht zijn, de mentor of met de schooldirectie. Wordt het probleem zo niet opgelost of wilt u op een andere manier uw klacht bespreekbaar maken, dan zijn er de volgende mogelijkheden:

1. Klachten over machtsmisbruik

, zoals seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld of pesten.

2. Klachten over kwaliteit

Ouders kunnen een beroep doen op de interne vertrouwenspersonen binnen de school of rechtstreeks contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon (zie pagina 21).

, zoals de begeleiding en beoordeling van leerlingen, strafmaatregelen of de schoolorganisatie.

We gaan ervan uit dat ouders met zo'n klacht in eerste instantie naar de betrokkene(n) gaat, bijvoorbeeld de leerkracht. Het is immers voor alle partijen het prettigst als problemen in goed overleg worden opgelost. Lukt dit niet dan kunnen ouders terecht bij de directie van de school of bij de voorzitter van het College van Bestuur van Biezonderwijs.

Stichting Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs

Lukt het ondanks verschillende pogingen niet om tot een oplossing te komen, dan kunnen ouders contact opnemen met de externe vertrouwenspersoon of rechtstreeks een klacht in te dienen bij de Geschillen Commissies Bijzonder Onderwijs.

Vragen over de aanmelding van klachten bij de betreffende commissie lopen via:

Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs (GCBO)

Postbus 394

3440 AJ Woerden

T: 070-3861697 (tussen 10.00-12.30 en 13.30-16.00 uur)

E: info@gcbo.nl

Een klacht indienen doe je door een ondertekende brief te sturen naar bovenstaand adres. E-mailen mag ook.

Onze scholen hebben een aansprakelijkheidsverzekering voor schade veroorzaakt door personeel, stagiaires en hulpouders/verzorgers wanneer zij komen helpen op school. Deze verzekering keert alleen uit als er sprake is van wettelijke aansprakelijkheid van de school. De aansprakelijkheid van de school is in het algemeen beperkt tot situaties waarin de medewerker van de school zelf schade heeft veroorzaakt of wanneer schade ontstaat door slecht onderhoud van het schoolgebouw of meubilair. Wanneer bijvoorbeeld tijdens de gym of het buitenspelen de bril van uw kind kapot gaat, keert de verzekering de schade niet uit.

Ouders en/of verzorgers van leerlingen zijn zelf aansprakelijk voor schade die door hun kinderen wordt veroorzaakt, ook als deze schade tijdens schooltijd is ontstaan. Dit omvat onder meer schade aan andere leerlingen, leerkrachten en schooleigdommen. Ouders en/of verzorgers zijn daarbij ook aansprakelijk voor de schade die zij niet hadden kunnen voorkomen, bijvoorbeeld omdat zij niet op school aanwezig waren op het moment dat hun kind een schade veroorzaakte. Het is belangrijk dat ouders/verzorgers zelf een aansprakelijkheidsverzekering afsluiten om de gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid te dekken.

Ongevallenverzekering

Bijzonderwijs heeft een ongevallenverzekering afgesloten die geldt tijdens schooluren, schoolgerelateerde evenementen, en bij het rechtstreeks gaan van huis naar school en omgekeerd. Heeft u na een ongeval met uw kind kosten die u niet op een andere verzekering kunt verhalen, dan kunt u bij deze verzekering een claim indienen.

Schadeverzekering Inzittenden

De school heeft een SVI Plusverzekering afgesloten voor leerlingenvervoer dat plaats vindt op verzoek van de school. Dit is een excedentverzekering boven op / aanvullend aan de verzekering van de betrokken ouder of verzorger. Deze verzekering dekt schade alleen als een verzekerde op een wettelijk toegestane zitplaats wordt vervoerd. Daarom gelden er op onze scholen strikte regels voor het vervoeren van personeel en leerlingen. Voorin maximaal 2 zitplaatsen dus 2 personen. Achterin 3 zitplaatsen, dus 3 personen. Iedereen is verplicht om gordels te dragen.

Bij vervoer van leerlingen is de vervoerder primair verantwoordelijk voor de risico's. Als dit vervoer door een externe partij wordt uitgevoerd, is deze externe partij verantwoordelijk voor het verzekeren van mogelijke risico's. Voor vragen hierover verwijzen wij u naar de betreffende gemeente, de school kent hier geen aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid in.

Een aanvraag voor (bijzonder) verlof buiten de schoolvakantie kan schriftelijk en met opgaaf van **7 redenen** worden gedaan bij de schooldirectie. Dit kan om redenen zoals: verhuizen, het bijwonen van een begrafenis of huwelijk van bloed- of aanverwant. In sommige gevallen moet de aanvraag gedaan worden bij de leerplichtambtenaar van uw gemeente.

Verlof (buiten de schoolvakantie)

Als het werk van één van de ouders het onmogelijk maakt om in de schoolvakanties verlof op te nemen, kan verlof buiten de schoolvakantie worden verleend. Dit is voor maximaal tien dagen. Voor langere perioden moet u toestemming vragen aan de leerplichtambtenaar van uw gemeente. Tegen een afwijzende beslissing is bezwaar bij het schoolbestuur en beroep bij de rechter mogelijk.

Wij geven géén extra verlof voor familiebezoek in het buitenland, goedkope tickets of reeds aangeschafte tickets, eerder vertrek of latere terugkomst i.v.m. verkeersdrukte, kroonjaren, deelname aan festivals e.d.

Verzuim (ongeoorloofd)

Is een leerling om onbekende redenen niet aanwezig, dan nemen wij altijd contact op met ouders. Onwettige afwezigheid melden we bij de leerplichtambtenaar. Is er sprake van frequent verzuim, dan overleggen we met de ouders over de te nemen maatregelen. Die maatregelen nemen we vervolgens op in het persoonlijk plan van deze leerling.

Ziekmelding leerling

Ouders dienen hun zoon of dochter zelf ziek te melden op school. De afwezigheid van de leerling wordt dagelijks geregistreerd. Bij ziekte en ziekteherstel moet het vervoer van en naar school apart door de ouders worden af- en aangemeld. Bij langdurige ziekte kan het onderwijsleerproces gecontinueerd worden in de thuissituatie. Dit gebeurt in overleg tussen school en ouders.

8 Sponsoring

Biezonderwijs en de afzonderlijke scholen treden zelf niet op als sponsor en ontvangen ook geen sponsoring van derden. De enige uitzondering hierop kan zijn als er sprake is van een jarenlange bijzondere samenwerking. In dat geval wordt een verzoek altijd voorgelegd aan de voorzitter college van bestuur. In goed overleg worden dan eventuele mogelijkheden besproken.

9 Schoolklimaat en veiligheid

Het schoolklimaat is een aangename, uitdagende, motiverende en stimulerende werkomgeving, waarin teamleden en leerlingen op een positieve manier met elkaar omgaan. De Bodde zorgt voor veiligheid, geborgenheid, rust en structuur. Dit realiseren we door een passende begeleiding op basis van de ontwikkelingsfasen van Dosen. Verder zijn er duidelijke gedrags- en schoolregels, een opgeruimde school en een professioneel en collegiaal werkklimaat. Het schoolklimaat bevordert en stimuleert de betrokkenheid van ouders.

In een aantal groepen vragen leerlingen om een specifieke aanpak. Zo hebben we structuurgroepen die werken met het: TEACCH model (Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children). De uitgangspunten zoals hieronder genoemd, geven ons handvatten om goed met deze leerlingen te kunnen werken:

Opvoeding en onderwijs gebaseerd op structuur

Aanpassing in twee richtingen (handvatten voor het kind om zich staande te houden in de omgeving én de omgeving aanpassen zodat het kind zich staande kan houden)

Het kind helpen via de ouders

Een goede diagnose en onderzoek als uitgangspunt

Specifieke begeleiding en een degelijke opleiding van professionals als generalisten met betrekking tot autisme

Accent op vaardigheden en positieve resultaten

Methodiekontwikkeling (mede) gebaseerd op uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek.

Time out:

Soms lukt het onze leerlingen even niet in de klas om mee te doen. We laten de leerling dan de keuze om zelf even uit de situatie te stappen om, onder begeleiding, even een korte time out te nemen. Na een korte time out kan de leerling dan weer terug naar de eigen klas om zijn/haar activiteiten weer op te pakken. Ook komt het voor dat een leerling langer en hoger in zijn/haar emotie gaat. Een afkoelingsperiode in de time out is dan de beste oplossing om weer tot jezelf te komen. De duur van zo'n periode is afhankelijk van de duur van de emotie. Onze geschoolde en getrainde time out medewerkers zetten vooral preventief in. In een enkel geval treden zij de-escalerend op.

Het doel van dit model is de leerling middels een positieve benadering effectief gedrag aan te leren. De leerling doorloopt verschillende fasen in begeleidingsstijl met bijpassende leerdoelen. Op verschillende momenten op de dag wordt het gedrag gescoord. Norm is dat het gedrag van de leerling als competent wordt beoordeeld als er evenwicht bestaat tussen de taken die hij/ zij moet doen en de vaardigheden die de leerling heeft om deze uit te voeren. Dit scoringssysteem maakt naast de gedragsinstructie voor de leerling inzichtelijk wat van hem verwacht wordt en stimuleert hem/haar op een prettige wijze.

Werken aan sociale veiligheid in de praktijk en in beleid

De sociale veiligheid heeft structureel aandacht in het team. Een vast Ontwikkelteam Sociale Veiligheid werkt jaarlijks aan een aantal speerpunten. Afgelopen schooljaar is de opzet van de Leerlingentevredenheidsonderzoeken een belangrijk punt geweest. In 2025-2026 krijgen de schoolregels en enkele nieuwe protocollen extra aandacht.

Een nieuw Ontwikkelteam Seksuele Vorming en Diversiteit bouwt een speciaal lesprogramma op dat stap voor stap ingevoerd wordt.

Ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid worden inhoudelijk ondersteund door de gedragswetenschappers en regelmatig besproken in de teamvergaderingen.

Het sociaal veiligheidsplan omvat diverse protocollen en richtlijnen.

Veel aandacht is de afgelopen jaren uitgegaan naar het realiseren van een veilige school. Op De Bodde is een sociaal veiligheidsplan van kracht. Dit plan omvat:

- Schoolregels en afspraken
- Anti-pestprotocol, opgezet volgens het vijfsporenbeleid
- Schorsings- en verwijderingsbeleid
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Wegloopprotocol
- Richtlijnen fysiek ingrijpen
- Stappenplan seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Protocol anti-agressie en veiligheid
- Integriteitsbeleid Biezonderwijs

Daarnaast kennen wij op school vijf positief geformuleerde omgangsregels.

Bij nee of stop hou je op.

De spullen heel en schoon, dat is heel gewoon.

Samen spelen is fijn, daar mag jij ook bij zijn.

Als ik boos ben even stil, zeg ik rustig wat ik wil.

Weet je hoe ik heet? Zorg dan dat je het niet vergeet!

Integriteitsbeleid Biezonderwijs

Alle scholen binnen Biezonderwijs en ons expertisecentrum De Kracht kennen een integriteitsbeleid. Hierin staat beschreven dat wij van alle betrokkenen bij de school verwachten dat zij zich gedragen volgens de normen en waarden van onze maatschappij en volgens onze eigen kernwaarden. Daarnaast zijn er ook gewoon wetten en regels waar wij ons allemaal aan moeten houden. Het integriteitsbeleid is te vinden op www.biezonderwijs.com

Convenant Veilige School regio Tilburg

De Bodde maakt deel uit van het convenant Veilige School. Dit is een samenwerkingsverband tussen Tilburgse schoolbesturen met als doel een basis van veiligheid en welzijn te creëren, waarbij iedere 'school' in verbinding staat met partners in de wijk. Daarnaast hebben de betrokken partijen

afspraken vastgelegd in het handelingsprotocol ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van strafbaar gedrag.’

De interne vertrouwenspersoon treedt op als pestcoördinator. Deze regisseert de pestaanpak binnen de school en ondersteunt de leerkracht(en) bij het hanteren van de vijfsporenaanpak in de klas als er sprake is van pesten.

Pestcoördinator

Vertrouwenspersonen

De externe vertrouwenspersoon is deskundig op het gebied van machtsmisbruik en geeft advies en professionele ondersteuning na een melding van een ingrijpende gebeurtenis of (seksueel) grensoverschrijdend gedrag op school. Biezonderwijs heeft een contract met Vertrouwenwerk.nl en de scholen en expertisecentrum De Kracht kunnen een beroep doen op hun vertrouwenspersoon:

Externe vertrouwenspersoon voor alle betrokkenen bij school

Maarten van de Laarschot

T: 06 8153 8337

E: maartenvandelaarschot@vertrouwenwerk.nl

Annelies Spitz

T: 06 3364 6887

E: anneliesspitz@vertrouwenwerk.nl

Website: www.vertrouwenwerk.nl

Interne vertrouwenspersonen voor leerlingen

Bij vragen of klachten ten aanzien van seksuele intimidatie en andere vormen van machtsmisbruik kunnen leerlingen (of hun ouders/verzorgers) in eerste instantie contact op te nemen met de interne vertrouwenscontactpersonen van school.

Dit zijn:

Niels de Vroe   Gymleerkracht VSO

Meldcode

Karin Haas   Stageleerkracht VSO

Vanaf 1 juli 2013 is de wet “verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” van kracht. In deze wet wordt aan de school de plicht opgelegd om een Meldcode te hanteren voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierdoor weten professionals welke stappen zij moeten nemen bij het signaleren van verwaarlozing of mishandeling.

Het doel van deze Meldcode is sneller en adequater ingrijpen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. De Meldcode bevat een stappenplan waarin de professional duidelijke handreikingen krijgt wat er wordt verwacht vanaf het moment dat er signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling zijn waargenomen.

Alle medewerkers van De Bodde volgen periodiek een online (bij)scholing gevolgd om de juiste signalen op te vangen en op een correcte manier te handelen. De schoolleiding monitort dit scholingsproces.

De school is verplicht om zorg signalen in het zorgteam, of deel daarvan te bespreken en kan daarbij advies vragen aan Veilig Thuis. Ook zal er met ouders/ verzorgers een gesprek gevoerd worden.

Ouders worden in principe op de hoogte gebracht als we melden bij Veilig Thuis.

Meer informatie is te vinden op www.meldcode.nl

Het beleidsdocument en de daarbij behorende handleiding zijn op schoolniveau aanwezig.

Binnen de school hanteren we strikte afspraken over het gesloten houden van toegangsdeuren, ramen en hekwerken. Wanneer onverhoopt een leerling toch 'wegloopt', gelden de volgende afspraken:

de adjunct-directeur wordt gewaarschuwd, deze organiseert de volgende stappen:

de leerling wordt gevolgd door een of meerdere medewerkers die met mobiele telefoon contact houden met de school

Bij vermissing met het vermoeden dat de veiligheid van de leerling in gevaar is, worden na ten hoogste 15 minuten de ouders geïnformeerd en wordt in overleg met hen de politie/wijkagent ingeschakeld.

Met de politie wordt indien nodig overlegd om een amber alert uit te laten gaan.

RI&E en Arbowerkgroep

Elke 4 jaar stelt de school een RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) op met daarin ook een speciaal leerling onderdeel. Deze RI&E wordt getoetst door een extern deskundige. Op basis van zijn bevindingen wordt een plan van aanpak opgesteld en jaarlijks bijgesteld. De Medezeggenschapsraad stemt in met het plan van aanpak.

In december 2024 is het laatste RI&E met plan van aanpak opgesteld. Inmiddels zijn de aanbevelingen in uitvoering gekomen.

De Arbowerkgroep – waarin de preventiemedewerkers zitting hebben – voert onderdelen van de aanbevelingen uit.

Steeds meer leerlingen komen op de fiets naar school of worden door hun ouders in de auto gebracht. Samen met de gemeente werken we er doorlopend aan om de verkeerssituatie rondom de school zo veilig mogelijk te maken. Er blijven natuurlijk wel 'piekmomenten': tussen 8.30 – 9.00 uur

Verkeersveiligheid

en tussen 14.30 – 15.30 uur. Met de taxichauffeurs zijn afspraken gemaakt over het parkeren en het in- en uitstappen. Wij vragen alle ouders om bij het wegbrengen en ophalen van hun kind zich aan de verkeersregels te houden en dáár te parkeren waar de veiligheid van onze leerlingen niet in gevaar komt.

Omdat we onze onderwijstijd zo goed mogelijk willen besteden willen we de schooldag op tijd beginnen en de rust in de school bewaken. Daarom de volgende mededeling:

Graag alle leerlingen op tijd op school (tussen 8.45 uur en 9.00 uur).

Ouders die hun kind zelf brengen en halen doen dit tot aan de voordeur van de school (tenzij er tijdelijk/individueel met u een andere afspraak is gemaakt). Wilt u de leerkracht spreken, dan kunt u daarvoor altijd even bellen of een afspraak maken.

Op school krijgen alle leerlingen verkeersinstructie en training als onderdeel van hun onderwijsprogramma.

Brabants Verkeersveiligheidslabel (BVL)

Kinderen vormen een zeer kwetsbare groep in het verkeer. Jaarlijks zijn in Nederland honderden kinderen betrokken bij verkeersongevallen. Kinderen moeten daarom leren veilig aan het verkeer deel te nemen. Om verkeerseducatie op scholen te stimuleren en een hoge kwaliteit te waarborgen, heeft de Provincie Noord-Brabant een keurmerk in het leven geroepen. Het BVL-label toont aan dat onze school zich inzet voor verkeerseducatie en verkeersveiligheid rond de school.

Gezondheid
Kijk voor meer informatie op www.bvlbrabant.nl

Een school die aan de gezondheid werkt, levert belangrijke voordelen op voor leerlingen. Wij willen dan ook bij de leerlingen bewustzijn creëren voor een gezonde leefstijl. De verantwoordelijkheid hiervoor delen wij graag met u als ouders. Door een goede samenwerking wordt het uitvoeren van gezond schoolbeleid makkelijker én effectiever. We worden hierin begeleid door een deskundige van de GGD.

Dit betekent:

Bij het fruit in de ochtend wordt water gedronken.

Lichamelijke verzorging en medische handelingen

Ouders geven alleen voor de lunch drinken mee.

In de middag drinken we water met een biscuitje.

Ouders worden actief geïnformeerd over bijv. gezonde voeding, drankjes, traktaties.

Een aantal leerlingen op onze school heeft ondersteuning nodig bij de lichamelijke verzorging. U kunt dan denken aan het toiletgebruik, douchen of het toedienen van medicijnen. Ouders of wettelijke vertegenwoordigers hebben altijd de eerste verantwoordelijkheid voor de zorg van hun kinderen. Onder schooltijd willen wij ouders daar graag bij helpen. We spreken dan van gedelegeerd handelen door leerkrachten en overige medewerkers. Het is heel belangrijk om die vorm van hulp goed met elkaar af te spreken. Vooral bij wat meer ingewikkelde handelingen hebben de ouders de plicht om duidelijke instructies en aanwijzingen hiervoor aan de leerkrachten door te geven. Dit geldt zeker bij het geven van medicijnen. Toestemming voor medisch handelen kunnen ouders geven middels een toestemmingsformulier dat we op school hanteren.

De medewerkers van de school hebben geen speciale bevoegdheden op dit gebied. Een aantal medewerkers is bijgeschoold (EHBO, BHV) en de schoolarts adviseert ons. Die kennis zetten we in bij noodsituaties en bij het dagelijks handelen, maar in principe vallen we steeds terug op de kennis van het thuisfront.

Toestemming voor het verrichten van medische handelingen zoals hier bedoeld, zal in algemene zin bij de inschrijving worden gevraagd. De precieze afspraken met betrekking tot een leerling worden in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) vastgelegd. Zo is voor partijen duidelijk wat er is afgesproken en weet iedereen wie waarvoor verantwoordelijk is. Het spreekt vanzelf dat we op school in bijzondere gevallen hulp bieden en doen wat we kunnen wanneer daar aanleiding toe is.

10 Schooltijden, vakantie en opvang

De schooltijden zijn als volgt:

Schooltijden

Maandag:	08.45 uur – 15.00 uur
Dinsdag:	08.45 uur – 15.00 uur
Woensdag:	08.45 uur – 13.00 uur
Donderdag:	08.45 uur – 15.00 uur
Vrijdag:	08.45 uur – 15.00 uur

De ochtendpauze is 15 minuten, de middagpauze 15 minuten. Aansluitend aan de middagpauze is er een onderwijskundig aanbod (spel, beweging enz.) van 15 minuten. Per cluster van groepen zijn er verschillende pauzemomenten gedurende de lesdag.

Vakanties

Herfstvakantie:	13 oktober t/m 19 oktober 2025
Kerstvakantie:	22 december 2024 t/m 4 januari 2026
Voorjaarsvakantie:	16 februari t/m 22 februari 2026
Meivakantie:	20 april t/m 3 mei 2026
vakantie:	8 juni t/m 14 juni 2026
Zomervakantie:	13 juli t/m 23 augustus 2026

Feestdagen

Tweede paasdag:	6 april 2026
Bevrijdingsdag;	5 mei 2026
Hemelvaart:	14 en 15 mei 2026
Tweede pinksterdag:	25 mei 2026

Studiedagen – leerlingen vrij!

Studiedag:	5 september 2025
Studiedag:	2 oktober 2025
Studiedag:	20 oktober 2025
Studiedag:	26 november 2025

Studiedag:	14 januari 2026
Studiedag;	7 april 2026
Studiedag;	4 mei 2026

Recht op verlof is er zoals hieronder beschreven. Altijd alleen na voorafgaande aanvraag bij de school.

Verlof in verband met religieuze feestdagen (Specifiek)
Islamitische kinderen hebben buiten de vakantiedagen, zoals die voor iedereen gelden, recht op in **totaal** twee dagen verlof:

Suikerfeest, aan het eind van de Ramadan;

Offerfeest, in de laatste maand van het islamitisch jaar.

Voor overige religieuze feestdagen buiten de christelijke feestdagen geldt eveneens recht op in totaal twee dagen verlof per schooljaar.

Naschoolse opvang, begeleiding
Buitenschoolse Behandeling:

BSB De Bodde/ Amarant

Contactpersoon: Wilma Houtepen

T 013 – 469 16 84

Actieve Middagondersteuning (AMO)

Directeur: Alexander van de Akker

T 013 – 850 98 25

E info@deamo.nl

W www.deamo.nl

11 Aandacht voor kwaliteit

Het (V)SO wordt op de beleidsdomeinen van de school zoals onderwijs, personeel, materieel en huisvesting aangestuurd en ondersteund.

KWALITEITSZORG:

De aansturing vindt plaats vanuit de directie:

is eindverantwoordelijk op schoolniveau en vertegenwoordigt de school extern

is belast met de dagelijkse zorg van de school en verantwoordelijk voor de beheers-, beleids-, en begeleidingszaken op de diverse beleidsterreinen op afdelingsniveau.

Directeur:

Adjunct-Directeur:

De ondersteuning vindt plaats vanuit verschillende expertises binnen de school:

: Vanuit integrale afdelingsverantwoordelijkheid op het gebied van leerlingenzorg

zorgt de adjunct-directeur voor afstemming en taakverdeling bij individuele leerlingenzorg. Verder is

Adjunct-Directeur:

hij/zij procesbewaker namens de school bij multidisciplinair (netwerk)overleg.

geeft uitvoering aan de leerlingenzorg. Enerzijds door een kwalitatieve

Gedragwetenschapper:

impuls te geven wanneer de ontwikkeling van een leerling vast dreigt te lopen; anderzijds door in overleg met expertiseteam en directie te werken aan de kwaliteit van de leerlingenzorg in de meest brede zin van het woord.

Kwaliteitscoördinator:

geeft uitvoering aan het onderwijsinhoudelijk beleid, bewaakt de kwaliteit van het onderwijsaanbod en ondersteunt leerkrachten bij keuzes op onderwijsinhoud en –aanbod.

Schoolmaatschappelijk deskundige:

schoolmaatschappelijk deskundige richt zich op de afstemming van school- en thuissituatie en ondersteunen ouders bij hulpvragen over de thuissituatie;

Onderwijsinspectie

De onderwijsinspectie is belast met het wettelijk toezicht op de kwaliteit van besturen en scholen. De inspectie heeft in november 2022 voor het laatst op De Bodde een onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd.

De conclusie van dat onderzoek is dat de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

Op de website van de onderwijsinspectie (www.onderwijsinspectie.nl) is meer informatie hierover te vinden.

In schooljaar 2025-2026 wordt een nieuw schoolplan opgesteld. Als school werken we continu aan kwaliteitsverbetering. De Bodde beschikt over een kwaliteitszorgsysteem waarmee de school systematisch de kwaliteit bewaakt en maatregelen neemt om de kwaliteit te behouden en te

verbeteren. **SCHOOLPLAN DE BODDE**

Onze doelen richten zich op het verbeteren van ons kwaliteitszorgstelsel en het implementeren van de ondersteuningsstructuur.

JAARPLAN

De ondersteuningsstructuur staat in dienst van het handelen in de klas te optimaliseren. Hierbij werken onderwijzende en onderwijsondersteunende professionals handelings- en opbrengstgericht vanuit de individuele onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen, waarbij dit in de kwaliteitskalender wordt geborgd. Vanuit deze kwaliteitsaspecten wordt het handelen van de professional in de klas periodiek gemonitord en geëvalueerd. Hierdoor is er voortdurende aandacht gericht op verdere kwaliteitsverbetering.

WET KWALITEIT (V)SO

De belangrijkste wetten die aan passend onderwijs zijn gerelateerd, zijn de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte en de Wet kwaliteit (V)SO. Ook de Wet op de Jeugdzorg en de Wet Langdurig Zorg (WLZ) is van belang voor passend onderwijs.

De Kwaliteitswet moet zorgen voor kwaliteitsverbetering in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De Kwaliteitswet is vooral gericht op meer opbrengstgericht werken in het (voortgezet) speciaal onderwijs. De Wet kwaliteit (v)so verplicht (v)so-scholen o.a. om voor elke leerling binnen zes weken een ontwikkelingsperspectief vast te stellen.

Op de Bodde is een Stuurgroep Kwaliteitszorg continu bezig om de kwaliteit van het opbrengstgericht werken te verbeteren. Zodat leerlingen een grotere kans krijgen om, na hun schooltijd, maatschappelijk mee te doen.

BURGERSCHAP EN SOCIALE COMPETENTIE

Goed met elkaar omgaan wordt door De Bodde als heel belangrijk gezien. Voor nu – voor op school en thuis, om samen te werken, te spelen en te leren – maar ook voor later. Sociale competentie staat niet alleen als apart vak op het rooster, maar de aandacht hiervoor is verweven door het hele onderwijssysteem op De Bodde. Er is binnen het team veel draagvlak voor de wijze waarop aandacht wordt besteed aan sociale competenties. Zo krijgen de leerlingen mee dat regels, normen en waarden niet alleen binnen de school, maar ook daarbuiten gelden.

Om goed zicht te hebben op het welbevinden, de betrokkenheid en de sociale competenties gebruiken we op school de observatielijsten van ZIEN!

12 Wetenswaardigheden

Binnen Biezonderwijs hechten wij veel waarde aan de privacy van medewerkers en leerlingen. Hier gaan wij dan ook zorgvuldig mee om. De gegevens die over leerlingen gaan, noemen we persoonsgegevens. Wij maken op onze scholen alleen gebruik van persoonsgegevens als dat nodig is voor het leren en begeleiden van leerlingen, en voor de organisatie die daarvoor nodig is. De meeste gegevens ontvangen wij van ouders (zoals bij de inschrijving op onze school).

PRIVACY

Daarnaast registreert personeel van onze school zelf gegevens over leerlingen, zoals cijfers en vorderingen. De leerling-gegevens en de gegevens over de vorderingen van leerlingen worden opgeslagen in een digitaal administratie- en leerlingvolgsysteem. Deze programma's zijn beveiligd en de toegang tot die gegevens is beperkt tot medewerkers van de school.

Meer informatie over ons privacybeleid vindt u op onze website:

<https://www.biezonderwijs.com/privacybeleid/> Hier kunt u ons privacyreglement downloaden evenals de rechten en plichten van ouders en betrokkenen rondom de privacywetgeving.

Met vragen over privacy en het privacybeleid kunt u terecht bij de schooldirectie of contact opnemen met Biezonderwijs via email: bestuursbureau@biezonderwijs.com. Wilt u uw vraag direct aan de Functionaris Gegevensbescherming stellen, dan kunt u mailen naar: fg@privacyopschool.nl.

Fotografie en filmopnames

Voor het gebruik van foto's en video-opnames van leerlingen op bijvoorbeeld de website van de school of in de nieuwsbrief, vraagt de school altijd vooraf toestemming. Als ouder kunt u altijd besluiten om die toestemming niet te geven, of om eerder gegeven instemming in te trekken. Voor vragen over het gebruik van foto's en video's kunt u terecht bij de leerkracht van uw kind of bij de schooldirectie.

Kinderbijslag en kind gebonden budget

Ouders met een thuiswonend gehandicapt kind hebben recht op 2 keer kinderbijslag. Voor leerlingen die bovenop de reguliere voorzieningen behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning op het gebied van zorg, therapieën e.d. biedt de Jeugdwet of de Wet Langdurige Zorg (WLZ) mogelijkheden. Daarnaast ligt er meer verantwoordelijkheid voor de uitvoering en financiering bij de zorgverzekeraars en gemeentes. MEE en/of zorginstelling ondersteunen ouders bij het verwerven ervan. De inzet van zorgmiddelen in school is onder bepaalde voorwaarden mogelijk; we hanteren daarbij de landelijk geldende richtlijnen. Meer informatie is te vinden op www.kinderbijslag2016.com.

Mondeling bij de schoolbijslag

U kunt ook contact opnemen met de schoolschoolmaatschappelijk deskundige.

Veel ouders gaan zelf met hun zoon/dochter ieder half jaar naar de tandarts. Ouders voor wie dit niet mogelijk is kunnen gebruikmaken van de Schooltandarts. De voordelen hiervan zijn:

Leerlingen worden opgehaald van school en na de behandeling teruggebracht

Ze krijgen poetsinformatie en poetsinstructie

Ze krijgen uitleg over gezonde voeding en eetmomenten

Na de behandeling ontvangen ouders een kort verslag

Wanneer blijkt dat het kind extra begeleiding nodig heeft dan wordt dat met de ouders besproken.

Voor meer informatie of aanmelden kunt u de website bezoeken:

www.samenwerkendetandartsenjunior.nl

Met deze kaart kan een ouder zijn kind gratis begeleiden in het openbaar vervoer, als het kind ten gevolge van zijn beperking niet zelfstandig kan reizen. Als u een aanvraagformulier invult, zal een

OV-Begeleiderskaart

onafhankelijke keuringsarts beoordelen of u in aanmerking komt voor een OV-Begeleiderskaart. Voor

het aanvragen van een aanvraagformulier OV begeleiderskaart neemt u contact op met Argonaut via telefoonnummer 030-2354661 of kijk op www.ovbegeleiderskaart.nl

Genotsmiddelen, roken en vapes verboden

Onze school is rookvrij. Dat betekent dat personeel, ouders en bezoekers niet in de school of op het schoolterrein mogen roken of vapes. Ook het bezit van vapes is op school niet toegestaan. Verder is het bezit of gebruik van verdovende middelen en stimulerende middelen zoals energy drinks op school verboden.

Telefoonbeleid

Op onze school zijn telefoons, smartwatches en andere devices verboden in de klas. De leerlingen laten hun devices thuis, in hun tas of in een telefoonhotel. Voor het uitgebreide telefoonbeleid verwijzen we u naar onze website.

Samenwerkingsverbanden

Alleen in samenwerking met partners kunnen wij onze missie verwezenlijken. Daarom werken we vaak samen met collega's van andere scholen, met de zorg, de jeugdhulpverlening, gemeenten en met andere partners die nodig zijn om de onderwijsbehoefte van uw kind te realiseren. Onze school is verbonden aan Biezonderwijs en daarmee participeren we in 3 samenwerkingsverbanden :

Plein 013, samenwerkingsverband PO Tilburg en omgeving

Schoolvervoer

PO Langstraat Heusden Altena, samenwerkingsverband PO Waalwijk en omgeving

RSV Breda PO, samenwerkingsverband PO 30-03 Breda en omgeving

Aangepast vervoer kan op verschillende wijze worden toegekend: (deeltijd)taxivervoer, openbaar vervoer, vergoeding gebruik eigen auto. Afhankelijk van de gemeentelijke verordening, de leeftijd van uw kind en de afstand van huis tot school kan aangepast vervoer worden toegekend.

Schoolvervoer is een zaak van de gemeente, er zijn 'spelregels' voor opgesteld. De gemeente besteedt dit schoolvervoer uit aan taxibedrijven waarmee de ouders rechtstreeks contact onderhouden.

In geval van ziekte moet de taxi door de ouders worden afgemeld en bij herstel opnieuw aangemeld.

Bij onoplosbare problemen tussen ouders en de chauffeur en/of gemeente kunnen ouders contact opnemen met het Servicepunt leerlingenvervoer, zij controleren en bemiddelen in problemen en oplossingen. Verdere informatie is te verkrijgen via www.tilburg.nl tel. 0900-7755862 of regiovervoermiddenbrabant@tilburg.nl.

Ten behoeve van onderwijsverbetering organiseert de school jaarlijks een aantal studiedagen. De hiervoor gereserveerde tijd komt niet ten laste van de verplichte uren onderwijs. Jaarlijks informeert de school u via het vakantierooster over de exacte data.

AMO	Actieve Opvang
ARBO	ArbeidsOmstandigheden
ASS	Autisme Spectrum Stoornis
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Bijstand
BHV	Bedrijfs Hulp Verlener
BSB	Buitenschoolse Begeleiding
BVL	Brabants Verkeersveiligheidslabel
CCE	Centrum voor Expertise en Dienstverlening
CMKT	Cultuur met Kwaliteit Tilburg
EMB	Ernstige Meervoudige Beperking
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GMR	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad
KOMM	Onafhankelijke Klachtencommissie machtsmisbruik in het onderwijs
LVS	Leerling Volg Systeem
MEE	Maatschappelijk werk Regio Tilburg en Waalwijk
MG	Meervoudig Gehandicapt
MR	Medezeggenschapsraad
OC en W	Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OPP	OntwikkelingsPerspectief Plan
OR	Ouderraad
OV	Openbaar Vervoer
PGO	Periodiek Geneeskundig Onderzoek
PMT	Psycho Motorische Therapie
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SI	Sensorische Integratie
SLO	Stichting Leerplan Ontwikkeling
SO	Speciaal Onderwijs
SVB	Sociale VerzekeringsBank
TEACCH	Treatment and Education of Autistic and related Communication Handicapped
TAC	Children
TLV	Toelaatbaarheids Advies Commissie
VSO	ToelaatbaarheidsVerklaring
WA	Voortgezet Speciaal Onderwijs
WMO	Wettelijke Aansprakelijkheid (verzekering)
WSG	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZA(B)T	William Schrikker Groep
ZML	Zorg en Advies (en Begeleidings) Team
	Zeer Moeilijk Lerenden
